

Sygn. akt I PK 255/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski (przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Bohdan Bieniek
SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z powództwa J. D.
przeciwko Urzędowi Gminy P.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 października 2016 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w S.
z dnia 2 czerwca 2015 r., sygn. akt III Pa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok w pkt. 1 i 3 i przekazuje, w tym
zakresie, sprawę do ponownego rozpoznania i orzeczenia o
kosztach postępowania kasacyjnego Sądowi Okręgowemu w S.**

UZASADNIENIE

Powódka pozwem skierowanym przeciwko Urzędowi Gminy P. żądała przywrócenia do pracy na poprzednich warunkach pracy i płacy, zasądzenia wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy, ewentualnie ustalenia istnienia

stosunku pracy oraz zasądzenia kosztów procesu. W toku procesu powódka zmodyfikowała roszczenie w ten sposób, że domagała się dopuszczenia do pracy i zasądzenia wynagrodzenia za gotowość do pracy za okres do 5 grudnia 2014 r. w kwocie 85.312,19 zł wraz ze skapitalizowanymi odsetkami.

Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z 13 stycznia 2015 r. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 75.486,90 zł tytułem wynagrodzenia za gotowość do pracy w okresie od 15 października 2013 r. do 5 grudnia 2014 r., kwotę 5.519,93 zł tytułem skapitalizowanych odsetek, oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Sąd podzielił stanowisko powódki, że wójt gminy nie mógł rozwiązać umowy o pracę bez wypowiedzenia z powódką zatrudnioną na stanowisku skarbnika gminy, bez stosowanej uchwały rady gminy. Wyjaśnił, że skoro powódka została powołana na stanowisko uchwałą Rady Gminy P. w dniu 3 października 1990 r., to zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym mogła być tylko odwołana przez Radę Gminy P. Sąd powołał się na stanowisko Sądu Najwyższego (wyrok z 11 maja 2006 r., II PK 273/05) oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego (wyrok z 16 czerwca 2010 r., II OSK 825/10). Sąd stwierdził, że oświadczenie woli wójta Gminy P. z 29 maja 2013 r. o rozwiązaniu z powódką umowy o pracę w trybie art. 52 § 1 k.p. zostało wydane z naruszeniem art. 18 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, w konsekwencji uznał je za nieważne i nie wywołujące żadnych skutków prawnych (art. 58 k.c. w zw. z art. 300 k.p.). Sąd nie przywrócił jednak powódki do pracy, wskazując, że Rada Gminy P. uchwałą z 5 grudnia 2014 r. odwołała powódkę ze stanowiska skarbnika gminy. W związku, z czym za uzasadnione uznał tylko żądanie powódki zasądzenia wynagrodzenia za gotowość do pracy wraz ze skapitalizowanymi odsetkami. Wskazał, że po złożeniu oświadczenia o rozwiązaniu stosunku pracy powódka nie została dopuszczona do pracy, a przez pozew o przywrócenie do pracy wykazała gotowość do pracy. Sąd stwierdził, że każde zachowanie pracownika objawiające w dostateczny sposób jego zamiar kontynuacji stosunku pracy należy rozumieć jako gotowość do pracy, powołując się w tym zakresie na wyrok Sądu Najwyższego z 13 lutego 2013 r., I PK 187/12. Sąd nie uwzględnił żądania powódki o zasądzenie wynagrodzenia za czas pozostawania w gotowości do pracy w całości, ponieważ w okresie od 30 maja 2013 r. do 14 października 2013 r. powódka pozostawała niezdolna do pracy i z

tego tytułu został jej wypłacony zasiłek chorobowy, a więc z powodu przeszkód psychofizycznych nie mogła w tym okresie świadczyć pracy.

Wyrok Sądu Rejonowego zaskarżyła powódka jak i pozwany. Powódka zaskarżyła wyrok w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach zastępstwa procesowego, wnosząc o zasądzenie na jej rzecz 3.540 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego zamiast zasądzonej kwoty 2.640 zł. Z kolei pozwany zaskarżył wyrok w zakresie zasądzenia kwoty 75.486,90 zł tytułem wynagrodzenia za gotowość do pracy, kwoty 5.519,93 zł tytułem skapitalizowanych odsetek, a także w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach zastępstwa procesowego i obciążenia pozwanego kosztami sądowymi. Pozwany zarzucił naruszenie art. 81 § 1 k.p., art. 22 § 1 k.p., art. 100 § 1 k.p. oraz art. 8 k.p.; a także art. 233 k.p.c.

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z 2 czerwca 2015 r. oddalił apelację pozwanego i powódki, wskazując, że apelacja powódki podlegała oddaleniu jako zażalenie.

Rozpoznając apelację pozwanego, Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji. Uwzględnił zarówno przytoczoną w zaskarżonym wyroku regulację prawną jak i wyroki Sądu Najwyższego oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego, z których wynika, że czynnością prowadzącą do rozwiązania stosunku pracy ze skarbnikiem gminy jest wyłącznie uchwała rady gminy o odwołaniu ze stanowiska, nie zaś oświadczenie wójta gminy. Stwierdził, że do czasu podjęcia uchwały Rady Gminy P. z 5 grudnia 2014 r. o odwołaniu powódki ze stanowiska skarbnika, powódka była cały czas w stosunku pracy z Urzędem Gminy P. Sąd wskazał, że okoliczności, iż 31 października 1990 r. Wójt Gminy P. złożył oświadczenie o zatrudnieniu powódki oraz, że było z jego strony wiele aneksów do tego oświadczenia (a nie umowy), nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd podkreślił, że oświadczenie z 31 października 1990 r. nie mogło być uznane za umowę. Sąd Okręgowy uzasadniając swoje stanowisko, powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z 11 maja 2006 r. (II PK 273/05), w którym stwierdzono, że nie ma żadnych podstaw prawnych do uznania, iż stosunek pracy na podstawie powołania, zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, nawiązuje się i ustaje dwuetapowo, poprzez podjęcie stosowanej uchwały przez radę gminy, a następnie potwierdzenie jej w oświadczeniu złożonym

przez wójta. Sąd zauważył, że stanowisko to wynika jednoznacznie z zapisu ustawy, gdyż intencją ustawodawcy było, aby osoba odpowiedzialna za finanse gminy nie była w oczywisty sposób uzależniona od wójta gminy, a podlegała radzie gminy, która odpowiada przed mieszkańcami za całokształt spraw gminy. Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o samorządzie gminy to rada gminy jest organem stanowiącym oraz kontrolnym w gminie. Uwzględniając powyższe okoliczności, Sąd stwierdził, że powódka cały czas była w stosunku pracy z Urzędem Gminy P. aż do 5 grudnia 2014 r. i w związku z wytoczeniem powództwa o przywrócenie do pracy była gotowa do pracy za wyjątkiem niezdolności do niej z przyczyn medycznych, należało się jej, zatem, wynagrodzenie za gotowość do pracy. Sąd uzasadniając swoje stanowisko, powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z 13 lutego 2013 r., (I PK 187/12), w którym uznano, że zgłoszenie gotowości do pracy może nastąpić przez każde zachowanie pracownika objawiające w dostateczny sposób jego zamiar kontynuacji stosunku pracy (art. 60 k.c. w zw. z art. 300 k.p.). Stwierdził, dalej, że nic nie stoi na przeszkodzie połączeniu takiego oświadczenia z czynnością procesową, jaką jest zgłoszenie powództwa o nakazanie przez sąd dopuszczenia pracownika do pracy i zasądzenie wynagrodzenia za pozostawanie w gotowości do pracy. Wskazał, że skoro powódka cały czas popierała powództwo, to oczywistym było, że w ten sposób prezentuje swoją gotowość do pracy, o czym pozwany zdawał sobie sprawę. Wskazywanie z kolei przez pozwanego na okoliczności, że nie stawiała się w miejscu pracy i niejako naocznie nie prezentowała gotowości do pracy, Sąd uznał za bez znaczenia. Sąd zauważył, że wójt Gminy P. rozwiązując stosunek pracy, nie dopuścił powódki do pracy. Zdaniem Sądu, najpierw to wójt Gminy P. winien zmienić swoją dyspozycję, aby powódka mogła stawić się do pracy i swoją pracę wykonywać. Tymczasem ze strony wójta nic takiego nie nastąpiło. W konsekwencji powódce pozostawało wyrażenie swojej gotowości do pracy tylko przez odpowiedni pozew do sądu. Sąd Okręgowy zauważył, że już 28 czerwca 2012 r. Wójt Gminy P., działając na podstawie art. 42 k.p., złożył powódce oświadczenie o wypowiedzeniu warunków umowy o pracę, ograniczając jej dotychczasowy zakres czynności oraz obniżając wynagrodzenie za pracę. Na skutek odwołania się od tego wypowiedzenia warunków umowy o pracę Sąd Rejonowy w S. w sprawie o sygnaturze akt IV P (...), wyrokiem z 14 listopada 2012

r. przywrócił powódce jej dotychczasowe warunki pracy i płacy. Wyrok ten uprawomocnił się 23 czerwca 2013 r. Wójt Gminy P. nie dostosował się do prawomocnego wyroku z 23 czerwca 2013 r., ale również później podtrzymywał swoje stanowisko o rozwiązaniu umowy o pracę z powódką bez wypowiedzenia, zarzucając jej szereg nieprawidłowości, chociaż w ustnych i pisemnych motywach rozstrzygnięcia sąd wskazał, iż jego stanowisko nie jest słuszne. Uwzględniając powyższe okoliczności oraz fakt, że przed 5 grudnia 2014 r. Rada Gminy P. odmówiła Wójtowi Gminy odwołania powódki ze stanowiska skarbnika, mimo że Wójt bez wątpienia o to występował, Sąd za nieuzasadnione uznał przeprowadzanie dowodów z zeznań wszystkich zgłoszonych przez pozwanego świadków, zawnioskowanych również na okoliczności związane z niepozostawianiem powódki w gotowości do pracy w spornym okresie, a zwłaszcza braku zamiaru podporządkowania się powódki do stosowania się do poleceń przełożonych oraz rezygnacji z pełnej swobody dysponowania swoją osobą i czasem oraz na godzeniu się na ograniczenie tej wolności na rzecz pracodawcy i przez pracodawcę. Sąd podkreślił, że Rada Gminy P. decydowała poprzez swoją funkcję kontrolną o tym czy powódka pozostaje na stanowisku skarbnika bez względu na wskazane wobec niej zarzuty. Wójt Gminy winien zaś do tego stanowiska Rady Gminy dostosować się i tak ułożyć pracę ze skarbnikiem gminy, aby mimo wszystko tak on jak i skarbnik gminy mogli swoje funkcje w dalszym ciągu sprawować.

Oddalając zażalenie powódki, Sąd Okręgowy wskazał na § 11 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349, ze zm.), zgodnie z którym stawki minimalne za prowadzenie spraw z zakresu prawa pracy o wynagrodzenie za pracę wynoszą 75% stawki obliczonej na podstawie § 6 od wartości wynagrodzenia; zaś 75% ze stawki 3.600 zł to 2.700 zł.

Wyrok Sądu Okręgowego pozwany zaskarżył w zakresie oddalenia jego apelacji (pkt 1) i oraz rozstrzygnięcia o zwrocie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym (pkt 3).

Zarzucono naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie art. 385 k.p.c. przez jego zastosowanie oraz art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., polegające na niewyjaśnieniu podstawy faktycznej wyroku w wyniku rażącego naruszenia zasad sporządzania uzasadnienia wyroku, nieustosunkowania się do zarzutów podniesionych w apelacji pozwanego, co do oświadczenia z dnia 31 października 1990 r. Wójta Gminy P. o zatrudnieniu powódki w pozwanym Urzędzie Gminy z dniem 1 listopada 1990 r. na stanowisku skarbnika oraz niewykazania konkretnymi argumentami, dlaczego zarzuty te uznane zostały za nietrafne.

Ponadto zarzucono naruszenia prawa materialnego, to jest art. 81 § 1 k.p. przez jego zastosowanie w sytuacji, gdy powódka nie pozostawała w gotowości do pracy w okresie od 15 października 2013 r. do 5 grudnia 2014 r. oraz nie zgłosiła skutecznie pozwanemu gotowości do pracy, a także pominięcie art. 22 § 1 k.p., to jest nieuwzględnienie, że powódka nie chciała wykonywać pracy na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a zwłaszcza nie miała zamiaru podporządkowania się do poleceń przełożonego.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku z zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik powódki wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanego okazała się mieć częściowo uzasadnione podstawy.

Podniesione w pkt 1 skargi kasacyjnej zarzuty naruszenia prawa procesowego dotyczą niewyjaśnienia podstawy faktycznej wyroku. Zdaniem skarżącego podstawą zatrudnienia powódki była umowa o pracę. Tak więc skarżący uważa, iż z tego powodu Sąd Najwyższy nie będzie mógł skontrolować wyroku Sądu Okręgowego. Zasadniczym problemem jest więc podstawa zatrudnienia powódki. Sąd Okręgowy, co prawda nie wprost, to jednak wyraźnie przyjmuje, że powódka była zatrudniona na podstawie powołania. Powódka była

zatrudniona w pozwanym urzędzie na stanowisku skarbnika gminy. Obowiązujący w czasie zatrudniania powódki przepis art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych stanowił, że skarbnik gminy (główny księgowy budżetu) jest zatrudniany na podstawie powołania. Tak również stanowi obecnie obowiązujący art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458). Nigdy nie ulegało wątpliwości, że chodzi w tym przypadku o powołanie właściwe – stanowiące podstawę nawiązania stosunku pracy. Problem podstawy zatrudnienia skarbnika gminy nie był dotychczas nigdy podnoszony, tak w doktrynie prawa pracy, jak i w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Natomiast z art. 18 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst: Dz. U. 2013, poz. 594) wynika, że do wyłącznej kompetencji rady gminy należy powoływanie i odwoływanie skarbnika gminy. Powódka została powołana na stanowisko skarbnika uchwałą Rady Gminy P. w dniu 31 października 1990 r. Sąd Okręgowy trafnie powołał w tej kwestii wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2006 r., II PK 273/05 (OSNP 2007 nr 9-10, poz. 129, LEX nr 257559) z aprobującą glosą A. Rzeteckiej-Gil, LEX/el. 2007. Stwierdzono w nim jednoznacznie, że nie ma żadnych podstaw do uznania, że do nawiązania stosunku pracy z powołania (art. 18 ust. 2 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym) poza uchwałą rady gminy jest konieczne dodatkowe oświadczenie pochodzące od pracodawcy, czy organu bądź osoby reprezentującej pracodawcę.

Skarżący podnosi także, iż strony sporu podpisywały kilkanaście aneksów zmieniających wynagrodzenie powódki. Okoliczność ta nie wpływa na kwalifikację podstawy zatrudnienia. Jak stwierdził bowiem Sąd Najwyższy nie ma przeszkód, aby strony stosunku pracy z powołania uregulowały w umowie swoje uprawnienia i obowiązki w sposób im odpowiadający i korzystny dla pracownika (wyrok z dnia 2 kwietnia 1998 r., I PKN 9/98, OSNP 1999, nr 6, poz. 207). Konieczność zmian treści stosunku pracy z powołania może także wynikać ze zmiany przepisów, np. płacowych. W takiej sytuacji bez znaczenia pozostaje nazwanie takiego aneksu aneksem do umowy o pracę.

Ostatecznie należy także stwierdzić, że przepisy odrębne przewidujące powołanie jako podstawę nawiązania stosunku pracy w jednostkach administracji publicznej mają charakter ściśle obowiązujący (T. Zieliński: w: Kodeks Pracy.

Komentarz, red. T. Zieliński, Dom Wydawniczy ABC 2000, s. 378-379) Z tego powodu krąg osób zatrudnianych na podstawie powołania nie może zostać poszerzony przez statut gminy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 1997 r., I PKN 68/97, OSNP 1998 nr 3, poz. 77, LEX nr 31220). Z drugiej strony nie można nawiązać umownego stosunku pracy na stanowisku, na którym przepisy odrębne przewidują powołanie jako podstawę nawiązania stosunku pracy (tak T. Liszcz: Pozaumowne stosunki pracy, w: Prawo pracy RP w obliczu przemian, red. M. Matey-Tyrowicz, T. Zieliński, C.H.BECK, Warszawa 2006, s. 226).

Na podstawie powyższego, pomimo braku wyraźnego odniesienia się do problemu podstawy zatrudnienia powódki przez Sąd Okręgowy, możliwe było uzasadnione przyjęcie, że była ona zatrudniona na podstawie powołania. Tym samym nie można było uznać, że z tego powodu doszło do naruszenia przepisów, które miało wpływ na rozstrzygnięcie przyjęte w zaskarżonym wyroku Sądu Okręgowego.

Natomiast podniesione w pkt 2 skargi kasacyjnej zarzuty naruszenia prawa procesowego, jak i materialnego sprowadzają się w istocie do problemu gotowości do świadczenia pracy w rozumieniu art. 81 § 1 k.p. Przepis ten przyznaje bowiem prawo do wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy pod warunkiem pozostawania pracownika w gotowości do świadczenia pracy. Wydaje się, że przepis ten był podstawą uwzględnienia roszczenia powódki o wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, chociaż nie został nawet powołany w uzasadnieniu Sądów obu instancji.

Sąd Okręgowy, z powołaniem się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2013 r., I PK 187/12, (LEX nr 1554918) słusznie uznał, że zgłoszenie gotowości do świadczenia pracy może nastąpić przez każde zachowanie pracownika objawiające w dostateczny sposób jego zamiar kontynuacji stosunku pracy. Na tej podstawie Sąd Okręgowy przyjął następnie, że „skoro zatem powódka cały czas popierała powództwo, to oczywistym było, że w ten sposób prezentuje swoją gotowość do pracy”.

Pogląd powyższy nie jest uzasadniony. Bowiem samo wniesienie i popieranie powództwa oraz uczestniczenie w rozprawach nie może być

utożsamiane automatycznie z gotowością do świadczenia pracy w rozumieniu art. 81 § 1 k.p.

Pojęcie gotowości do świadczenia pracy od dawna jest przedmiotem wypowiedzi doktryny prawa pracy (zob. np. A. Kijowski: Pracowniczy obowiązek gotowości do świadczenia pracy, Poznań 1978), jak i rozstrzygnięć Sądu Najwyższego. Wyróżnia się gotowość zarówno w znaczeniu faktycznym, jak i prawnym. Pomimo to trudno byłoby ustalić jednolitą definicję tego pojęcia. Wynika to przede wszystkim z tego, że problem ten pojawia się na tle bardzo zróżnicowanych okoliczności faktycznych. W związku z tym powoływanie orzecznictwa Sądu Najwyższego, jako uzasadnienia rozstrzygnięcia konkretnej sprawy nie może ograniczać się do pobieżnej i wybiórczej lektury motywów podniesionych w uzasadnieniach. Sąd Okręgowy powołał w swoim uzasadnieniu jeden wyrok Sądu Najwyższego ograniczając się do wybranego fragmentu uzasadnienia. Natomiast całościowa lektura choćby tego jednego wyroku musi prowadzić do całkowicie odmiennych wniosków.

W wyroku tym (I PK 187/12) Sąd Najwyższy już na wstępie przyjmuje w jednoznaczny sposób, że samo prowadzenie przez pracownika procesu nie jest wystarczające w świetle wymagań art. 81 § 1 k.p. Tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 października 2007 r., I PK 117/07, (OSNP 2008 nr 21-22, poz. 314). Dowodzi to bowiem jedynie zamiaru podjęcia pracy po uzyskaniu pozytywnego orzeczenia sądu, ale nie jest równoznaczne z istnieniem gotowości do świadczenia pracy. Co ważniejsze w okolicznościach niniejszej sprawy w orzeczeniu tym stwierdzono, że należy rozróżnić przesłanki uzyskania wynagrodzenia za czas gotowości do pracy od przesłanek ustalenia, że pracownika wiąże z pracodawcą umowa o pracę lub przesłanek przywrócenia do pracy.

Tak więc na podstawie powyższego, jak i powołanych w uzasadnieniu innych orzeczeń Sądu Najwyższego można jednoznacznie stwierdzić, że ocena przesłanek gotowości do świadczenia pracy musi uwzględniać okoliczności faktyczne każdej konkretnej sprawy.

Wracając natomiast do formy zgłoszenia gotowości do świadczenia pracy nie ulega wątpliwości, że ponieważ przepisy nie wymagają żadnej formy szczególnej, to może ona być okazywana w różny sposób, jak np. pisemnie, telefonicznie,

osobiście, czy pozostawienie pracodawcy informacji o sposobie komunikacji (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 września 2005 r., II PK 390/04, OSNP 2006 nr 13-14, poz. 209).

Ponadto Sąd Najwyższy już wielokrotnie wyrażał pogląd, iż samo bierne oczekiwanie przez pracownika na wezwanie przez pracodawcę do wykonywania pracy nie oznacza gotowości do pracy w rozumieniu art. 81 § 1 k.p., gdy takiego zachowania pracownika nie usprawiedliwiają okoliczności sprawy (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2006 r., I PK 110/06, M.P.Pr. 2007, nr 1, s. 43).

Reasumując należy stwierdzić, że zgodnie z poglądami doktryny prawa pracy (B. Wagner: w: Kodeks Pracy. Komentarz, red. L. Florek, LEX a Wolters Kluwer business, Warszawa 2011, s. 468), jak i Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 4 października 2007 r., I PK 126/07, OSNP 2008 nr 23-24, poz. 348) przesłankami gotowości do świadczenia pracy w rozumieniu art. 81 § 1 k.p. są: zamiar wykonywania pracy, pozostawanie w dyspozycji pracodawcy, faktyczna (prawna) możliwość wykonywania pracy oraz uzewnętrznienie wyrazu woli świadczenia pracy.

Dla rozstrzygnięcia podstawowej kwestii spornej w niniejszej sprawie pomocny jest pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 października 2013 r., II PK 16/13, (LEX nr 1409527). Stwierdzono w nim, że przy ocenie zachowania należytej staranności pracowniczej wymaganej i koniecznej do nabycia wynagrodzenia z tytułu gotowości do pracy (art. 81 § 1 k.p.) pracownik powinien aktywnie manifestować pozostawanie w stanie permanentnej (stałej) gotowości do natychmiastowego podjęcia i świadczenia pracy w uzgodnionym miejscu, czasie i rozmiarze pracy, co wymaga co najmniej systematycznego lub periodycznego powiadamiania pracodawcy o miejscu przebywania i sposobach wezwania pracownika do świadczenia pracy w formach dostatecznie informujących pracodawcę o stanie gotowości do pracy, co najmniej przez comiesięczne żądanie wypłaty wynagrodzenia z tytułu gotowości do pracy. Natomiast w cytowanym wyżej wyroku (I PK 126/07) Sąd Najwyższy stwierdził, że jednorazowe zgłoszenie gotowości do pracy nie może być uznane za wystarczające wówczas, gdy pracownik dochodzi na podstawie art. 81 § 1 k.p. wynagrodzenia za okres roku.

Na podstawie powyższego należało stwierdzić, że samo zgłoszenie powództwa nie może zostać uznane za wystarczającą przesłankę gotowości do świadczenia pracy w rozumieniu art. 81 § 1 k.p.

Tak więc przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy weźmie pod uwagę także inne okoliczności, które mogłyby uzasadniać stwierdzenie gotowości do pracy powódki. W szczególności należy mieć na względzie, że w toku procesu pracownik może podejmować czynności, z których może wynikać w dostateczny sposób jego wola zgłoszenia gotowości do świadczenia pracy (zob. uzasadnienie powołanego wcześniej wyroku Sądu Najwyższego I PK 117/07). W odpowiedzi na skargę kasacyjną podniesiono, że okoliczności tego rodzaju miały miejsce w trakcie prowadzonych w sprawie rozpraw, czy to że powódka uczestniczyła w sesjach rady gminy. Nie jest więc wykluczone, że zasadniczym mankamentem zaskarżonego wyroku był brak ustaleń faktycznych dotyczących innych okoliczności zgłaszania gotowości do pracy przez powódkę.

Mając powyższe na uwadze należało przyjąć, że niezasadne okazały się zarzuty naruszenia przepisów przedstawionych w pkt 1 skargi kasacyjnej, a zasadnym okazał się zarzut naruszenia art. 81 § 1 k.p.

Z tych względów na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. orzeczono jak w sentencji wyroku.

R. G..